

Verdi: Rigoletto. Előadás a Dóm téren, este fél 9-kor.

Rossini: Házassági szerződés. Az egyfelvonásos opera bemutatója a tanácsköztársaság udvarán, vasárnap este fél 9-kor.

Hollay Keresztély orgonaszte a domban, vasárnap este 8 órakor.

Szegedi ifjúsági napok: délután 5 órakor karnevál, és veterán autók felvonulása a Tisza-parton; népművészeti vásár az Arpád téren; este 10-kor Deák Bill Gyula és a Box együttes koncertje az újszegedi szabadtéri színpadon; éjféltől a Vigadóban ifjúsági bál. Vasárnap 10 órától strandparty a Liget fürdőben, aszfalttrajzverseny a Klauzál téren; Autófer Rallye Kupa, a veterán autók és motorok ügyességi versenye a Széchenyi téren.

Művészeti és pszichológiai napok: narkománia, az AIDS, a szexuális és egészségnevelés problémái Magyarországon. Paul Almásy fotóművész kiállítása a JATE aulájában —

augusztus 10-éig. Dokumentumkiállítás (Dugonics tér 12.); amatőr színházi előadás este 6 órakor (JATE bölcsészkar).

A harmadik szegedi táblakép-festészeti biennálé a Képtárban és az Ifjúsági Házban, augusztus 20-ig.

Wieber Mariann jelmeztervező művész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Papp György grafikusművész tüzzománcai a Palotta Galériában, augusztus 20-ig.

Gubcsi Attila festőművész kiállítása az ifjúsági házban, augusztus 31-ig.

Pannonhalmi Zsuzsanna kerámiai a Képcsarnok Gulácsy-termében.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Csongrád megyei parasztbútorok és népviseletek; Lucsképgyűjtemény; Móra-emlékszoba; A Fekete-házban: Vihart aratva — Csongrád megye munkásságának élete és harcai 1867—1945; Buday György élete és munkássága; Magyar katonai egyenruhák; a Vármúzeumban: Szeged múltja, jelene, jövője; a Kass Galériában: Bélyegke, bélyegtervek, miniatűr és maxikönyvek Kass János műhelyéből.

Nemzeti Történeti Emlékpark (Ópusztaszer).

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye (Tápe).

Kenderfonó gyártörténeti kiállítás (Rigó utca 5—7.).

Paprikamúzeum (Szentmihálytelek).

Székely László „térbosszantói”

— Az ön Rigoletto-diszlettől már a bemutató előtt is sokat vitatkoztak. Elmondaná, milyen elgondolás alapján jött létre ez a szokatlan konstrukció?

— A darab történéseinek ideje a XVI. század, én azonban nem ebből, hanem a zenéből indultam ki. Úgy vélem, Verdi nem a reneszánsz udvar életét komponálta meg, hanem egy sorstragédiát, tehát nekem ennek a színpadát kellett kialakítanom. A diszletszó egyébként nem pontos. Én sohasem arra töreksem, hogy mutató hátteret fessek a színpadra, hanem, hogy olyan tereket hozzak létre, amelyekben a darab

megtörténhetik. A színpadot falakkal, oszlopokkal, lépcsőkkel tagolom. Ezeket én csak térbosszantónak hívom, mivel feldarabolják, részekre hasítják a teret.

— Hogyan fogalmazná meg a darab szcenikai alap problémáját?

— A legfontosabb volt a nagy színpad — kevés szereplős jelenetek ellentmondás fölöddése. Erre szolgál a görög színházi lépcsősor, amelyen nagy tömeg jelenhet meg, a kör alakú, tulajdonképpen kicsi, előrehozott térben pedig kellően koncentrálnak a fontos események. Ennek a teátrumnak a másik oldala végső soron a nézőtér, ilyenformán maga is a színpad része. A másik probléma a külső és belső terek dinamikája. A második és negyedik képből egyszerre kell egy belső, zárt és egy külső, nyitott teret létrehozni. Erre találtam ki a két oldalról ferdén begördülő falakat.

— Ezek és az oldalsók: téglafalak. Nem gondolja, hogy ez a konkrét anyag nem illeszkedik a többi elem elvontságához?

— A Dóm téren csaknem minden fal vakolatlan téglából épült. Úgy éreztem, ehhez valahogyan kapcsolni kell a színpadot. A díszlet hatását végső soron a világítási effektusok adják meg. Sajnos, ebben a tekintetben erősen meg van kötve a kezünk. Sokkal jobban volna, ha a világító toronyok mozgathatók lennének. Sok esetben a költségvetés kényszerített olcsóbb, kevésbé látványos megoldásra, más-kor meg a fölöslegesen szigorú szabályok nyomorítanak bennünket. Az eredeti villámlásterveinket például a tűzoltók betiltották. Kicsit félek, egyebek mellett a szabálytiszteletünk is segít tönkretenni Magyarországon a művészeteket.

Márok Tamás

Kóruskoncert, Svájc előtt

Vasárnap indul Svájcba a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának vegyes kara. A Berényi Bogáta vezette kórus a Neuchâtelben augusztus 5-én kezdődő nemzetközi kórusversenyre kapott meghívást. Erre az alkalomra készült programjukat ma, szombaton este 7 órakor — az utazás előtti főpróbaként — a főiskola nagytermében mutatják be.

Troli-fesztivál

Reggeli idill a trolin.

Termeset, szigorú arcú asszonyok száll föl még Ujszegeden, végig a hidon izgatott ingerültséggel mustrálgatja a mellette ülő, teljességgel közömbös arcú huszonéves srácot. Már a posta oldalánál vagyunk, amikor láthatóan nem bírja tovább.

— Így ülni, terpeszkedni itt végig. Ebben a gusztustalan cipőben, ezzel a riherongy frizúrával...

A válasz: a létező leg-tökéletesebb közöny. Bah, hol valának már azok a hatvanas évek, midőn boldog emlékeztű amatőr felügyelők hada csapott le ilyen, szolidarizált bőszen — mindig azzal is, aki éppen pillanatnyi rosszkedvét, bánatát, ingerültségét kívánta csupán imigyen levezetni embertársain — erkölcs —, és mindenféle egyéb csősz szerepében bizonykodván?

A hölgy arcát, ha lehet, még jobban eltorzítja a hisztériás indulat. Hirtelen gondol egy nagyot, körülnéz, még hangosabban:

— Es éppen most, hogy az egész városban fesztivál van!

Puff neki. Szegény fesztivál, villanna át rajtam jámborul, de ehelyett csak csendesen az igazgatóság figyelmebe ajánlom az esetet. Kéretik sürgősen intézkedni. Hátha még szebb hivatkozások történnek.

D. L.

Gilda-történetek

„Ideális Gilda” — susogták bennfentes operabarátok, a Rigoletto-főpróba nézői. Meghiszem azt! Szűcs Márta elárulta, már az opera tanszakon kiválasztották, Mikó András félreérthetetlenül adta tudtára: ez a szerepe. 1981-ben Gildával debütált a operaszínpadon.

Az öltözőben nyílt arcú, rebbe:ő mosolyú fiatal nő, bocsánatkérően mentegetőzik, „nehéz nekem ilyenkor, próba előtt beszélni... talán a szünetben”, mondja, s aztán belátón, megadóan enged a szelid erőszaknak, meséli Gildának történetét. Hiszen a Dóm téren a negyedikféle Rigoletto-interpretációban énekel.

— Az operaházi, hagyományos előadás után a Skót Opera különleges produkciójában vehettem részt, négy évvel ezelőtt.

— Talán hallotta Pesten egy skót impresszárió? Hogyan került Edinburgh-ba?

— Nemcsak ott, Glasgowban, Liverpoolban és más városokban is jártunk a Rigolettóval, összesen tizenöt előadás volt. És eredetileg nem Pesten, hanem Brüsszelben hallottak énekelni, sokféle náció szakértői, mert énekversenyen indultam a „Lammermoori Lucával”, s megkaptam a legjobb női énekes díját. A skót opera képviselője később ugyan valóban eljött Budapestre is, s azután kaptam a meghívást.

— Mi volt a különlegessége a skóciai Rigolettónak?

— A Metropolitan egyik rendezője állította színpadra, valóságos rémdrámát, már-már horort csinált belőle, egészen naturalista jelenetekkel. Monteronét például szabályosan fölakasztatták, a hercegi udvar mondan, félvilági „berendezkedése” is nagyon hatásos volt. Rigoletto például nem egyszerűen a halott lányát találta a zsákban, hanem fölfedezte a sebemet, mármint Gildát, folyt a vér — el tudja képzelni? Tulajdonképpen élveztem; valahogy mégsem billent át az izléstelenségbe az előadás, bár rendkívül erőteljes hatásokra törekedett. Ez volt az én sokkoló Rigolettóm.

— A televíziós változat, Horváth Adám rendezése a harmadik változat: csak gondolom — mert hiszen még nem került a műsorba —, a megjelenési közege miatt ennek a hagyományos előadásmód közelében kellett maradnia.

— Igen.

— És hogy érzi magát Békés András görög sorsszínpadán?

— Szorongásosan. Olyan kevés próbánk volt, s én most szerepelek először szabadtéri színpadon, riaszt, hogy mindig a mikrofonokra kell gondolnom...

— Túlfutul hosszas előmunkálatokra nyilván a külföldi szereplések során sincs mód, s ha jól tudom, eddigi főszerepei közül egyedül a visszhangos Boleyn Anna előtt vett részt a teljes próbafolyamatban.

— Természetesen jól ismerem a mélyvízbe ugrás érzését, nem is panaszképpen említettem az itteni körülményeket. Csak hát: a

drukk — óhatatlan. Teljesen kezdő voltam, amikor először a Traviata Violetáját énekeltem és valóban, Anna kivételével mind beállítás a többi szerepem, Violetta, Lucia, Norina is a Don Pasqualeban. Nagy örömöm volt ez utóbbiban, hogy Melis György partnere lehettem. Sokat tanultam tőle, de talán legtöbbet Békés Andrásnak, Erdélyi Miklósnak köszönhetek; rendkívüli hangulatú és intenzitású együttes munka előzte meg a Donizetti-opera bemutatóját. Anna — a kedvencem. Ebben a szerepben éreztem meg igazán, mire képes a zene, milyen mélységű és mennyire árnyalt érzelmeket fejezhet ki, olyasmint, amire tudajdonképpen nincs szavunk. Az össze Berlinbe megyünk az Anna Boleynával... Legszívesebben róla, Annáról beszélnék még, olyan erős volt az élményem, de Gildát mindjárt hívják a színpadra, és még sehol a sminkem...

Sulyok Erzsébet

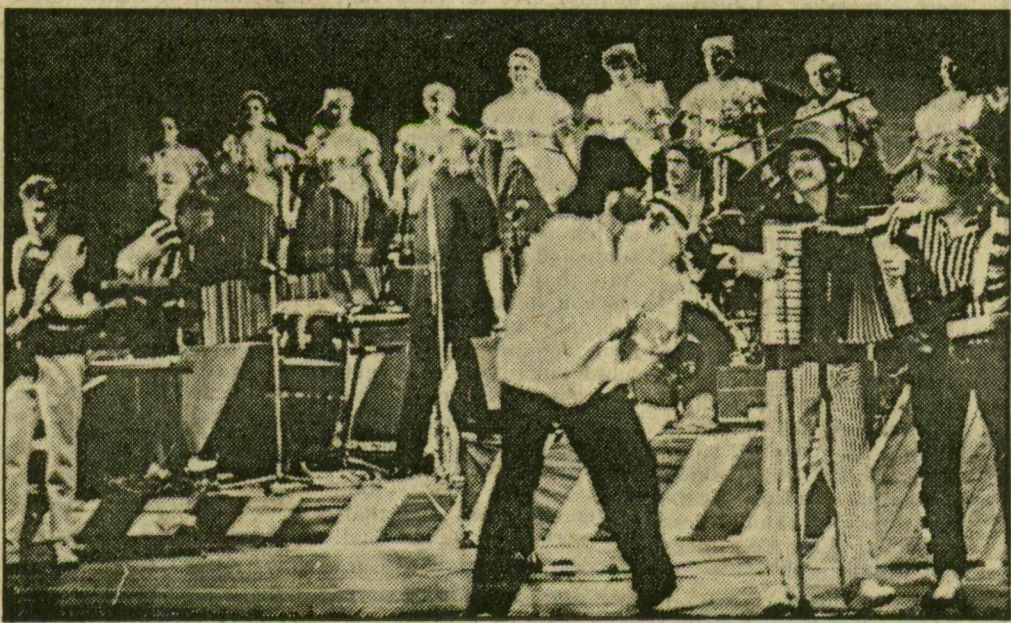
„Bume” a tarisznyában

Ha másért nem, már csak azért is kiment az ember a Z'ZI-re, hogy meglássa, mi maradt belőlük. A könnyűzenei sajtó összeüzte, úgy tetszett, szitává lyuggatta, s jó időre leírta az együtttest tavaszt, mikor országos turnésorozatuk maradt el, s kellett ennek híre óriási csalódást az ifjabb generáció körében. Azt is rebesgették, összekaptak a fiúk a veres-egyházi menyecskével, örökre oda a „hanki tank bume” (így ám!). Mi történt, mi nem, mindegy is majd, hogy, a lényeg: csütörtökön s pénteken este teljes díszben, épségben felsorakozott a Z'ZI Labor, az asszonykórusral együtt, az újszegedi szabadtéri színpadon.

Íme, így múlik el a világ dicsősége, mondhatnánk valami bölcsét: ami kerek esztendeje a Népstadionban, a Queen-koncert bemelegítőjeként még kacéran bizsergett, mára bosszantó. A nagy ötletek többnyire ismételtetlenné, igazából csak még eredetibbél mulhatók fölül, nemde? Nos, a Z'ZI Labor illetően próbálkozásai, mármint meglovagolni a „zenialis blöff”, az asszonykórus-visszhangozta Honky

Tonk Woman tüneményes sikerét, lelembózan erőtlenné hatottak. Kezdvé a nyitó ex-KC and the Sunshine Band számmal, folytatva a jobb improvizációkat megért All right now-val, és a mélypontra a No woman, no cry című reggae-val. Persze, van itt más is a tarisznyában (nádtetős, vakablakos háttérhez, parasztsüveghez végtére is ez illik): D-moll toccata és fuga, szamba, valamint Hej, Dunáról fúj a szél; feldolgozások mind. Melyek az egyre csüggedtebb hallgatót önvizsgálatra készítették: ha a várt fanyar ironia helyett prezentált bohóckodásra nem vágyik, mit is remélhet — több száz, nem kimondottan pubertáskorú nézőtársával egyetemben... Alaposabban körültekintvén, hamar kiderült: a felnőtt-had óvodáskorú csemetéknek párnául szolgál csupán... Akik, bár a publikum jelentősebb hányadát alkották, a közepe táján már békés álomba merültek, nem örvendhettek hát a dalnak, melyet Rád bízom címmel, a Z'ZI Labor direkt nekik énekelt.

Varjú Erika

Társadalmi fórumok

Tegnap tartották meg az első nyilvános, fórum jellegű vitát a Művészeti és pszichológiai napok elnevezésű rendezvénysorozatban. Ezen magyar és külföldi szakemberek közreműködésével a szexuális nevelés — egészségnevelés — fiatalok parkapcsolatok témáiról volt szó. Ma délelőtt 10-kor a JATE aulájában Marek Kotansky, valamint hazai szakértők részvételével a narkománia elleni küzdelem esélyeit és lehetőségeit taglalja a második nyilvános fórum. Délután 3-kor, ugyanott, az AIDS elleni társadalmi összefogás lehetőségei adják a fórum témáját. Ugyanebben az időpontban mindazok, akik segíteni szeretnének a narkomániában szenvedőkön, Kotanskyval, lengyelországi mintára, „élő láncot” alkotnak a Tisza-parton, demonstrálva a társadalmi összefogás szükségességét és halaszthatatlanságát.